

Algemene beschouwingen 2019

Misschien is iedereen na 7 sprekers een beetje ingezakt, dus moet ik wel een inspirerend verhaal houden. Nu heeft GroenLinks natuurlijk altijd inspirerende ideeën, dus gaan we voor vernieuwde inzichten die Zevenaar groener en socialer kunnen maken.

In deze tijden van financieel zwaar weer, grote uitdagingen en onzekere tijden zijn juist inspirerende, vernieuwende ideeën, daadkracht en draagvlak van groot belang.

Zwaar weer, want we hoeven maar naar de voorjaarsnota en de kadernota te kijken om te weten hoe de gemeente er financieel voor staat. Uitdagingen in de vorm van het klimaatakkoord en de energietransitie, de omgevingswet, de overheveling van het beschermd wonen en maatschappelijke opvang, en het financieel uit de pas lopen van de vele gemeenschappelijke regelingen.

Maar eerst maar even een korte terugblik. Er is hard gewerkt om de herindeling tot een succes te maken. Wij merken dat de organisatie nu eindelijk op stoom begint te komen en er nu vaart wordt gemaakt. Hiervoor dank aan de organisatie.

Is Zevenaar het afgelopen jaar groener en socialer geworden? Jazeker. Met ons nieuwe afvalbeleid komen de VANG-doelstellingen in zicht. We hebben ons ingezet voor een bijen- en vlindervriendelijk bermbeheer en ook dat kreeg de bijval van het college. De RSD gaat met de nieuwe businesscase klantvriendelijker worden en meer mensen aan het werk helpen. En Zevenaar is hard op weg een Fair Trade gemeente te worden. GroenLinks zal zich daar dit jaar extra voor inzetten, want dat zijn wij aan Rietje verplicht.

Tja, Rietje is ons dit jaar ontglipt, sneller dan wie dan ook verwacht had. Ik, GroenLinks, en vele aanwezigen en anderen zullen haar missen.

Maar ook zonder Rietje moeten we door. En vooral doorpakken. Met deze voorjaars- en met name kadernota stevenen we recht af op een artikel 12 gemeente. Tekorten op het sociale domein nekken ons. En eerlijk is eerlijk: daar zijn wij niet de enige gemeente in. De opgave in het Sociaal Domein die Den Haag ons heeft opgedragen is onvoldoende gecompenseerd door diezelfde rijksoverheid.

Er zijn gemeenten die weinig tekorten hebben, soms door demografische omstandigheden, maar meestal omdat ze tijdig geanticipeerd hebben op de ontwikkelingen. Dat missen wij in Zevenaar. De stijging van de zorgkosten voor met name de Jeugdzorg zijn al jaren aan de gang, terwijl de budgetten achter bleven. Daar had de gemeente in onze visie eerder op kunnen acteren. Dat betekent in gesprek gaan met de verwijzers, zorgaanbieders en de cliënten/ouders. Ik zeg niet dat dit niet is gebeurd, maar in ieder geval blijkaar onvoldoende.

Desondanks blijven de te lage budgetten voor de opgedragen voormalige rijks- en provincietaken knagen aan onze begroting en die van de andere gemeenten. Kort gezegd: er moet gewoon meer geld bij om al onze taken als gemeente te kunnen blijven uitvoeren: wie kan het uitleggen dat bijvoorbeeld een bibliotheek moet sluiten om het rijksbegrotingsoverschot te financieren?

Daar is collectieve actie voor nodig. De gemeenten, VNG en de provincies moeten gezamenlijk optrekken om te laten zien dat gemeenten financieel aan de grens van hun mogelijkheden staan of er gewoonweg overheen gaan. Dat gemeentelijke taken als wegenonderhoud, cultuur, en sociaal beleid zwaar onder druk komen te staan door de bezuinigingen waar gemeenten nu toe genooddaakt zijn. Het kan en mag niet zo zijn dat de

normale gemeentelijke taken niet meer uit te voeren zijn door de tekorten op het sociale domein.

Want ook de energietransitie komt er aan. Natuurlijk zijn wij als GroenLinks blij met het Parijsakkoord en het klimaatakkoord. De afgelopen droge zomer heeft alvast een flinke waarschuwing gegeven wat ons met de klimaatverandering te wachten staat. Het is geen ver-van-mijn-bedshow meer.

Echter, wij zien nu ook al dat het een pittige opgave wordt deze energietransitie te bewerkstelligen met voldoende draagvlak. De warmtevisie biedt slechts een eerste inventarisatie. De pilot om Angerlo als eerste wijk aan te pakken lijkt met het principe van werk werk maken te hebben: koppel een groot reeds gepland infrastructureel project aan de werkzaamheden voor de energietransitie.

In eerste instantie logisch, maar het klinkt in onze ogen op z'n minst ambitieus. Daar waar de meeste gemeenten beginnen met een recent gebouwde redelijk eenvormige wijk, gaan wij een dorp met een uiterst gevarieerd woningbestand aanpakken. Als het lukt een prachtige stap, want daarmee hebben we bewezen dat van-het-gas-af het ook voor moeilijke wijken te realiseren is. Echter, als het mislukt lopen we het risico geloofwaardigheid en draagvlak volledig kwijt te raken. Het is daarom van groot belang dat de raad tijdig en volledig over de gang van zaken in dit project geïnformeerd wordt. En dat er pas in volgende wijken of dorpen gestart wordt, als er iets zinnigs over de eerste drie fasen van het Angerlo project gezegd kan worden. Zodat we echt van ervaringen leren en er naar acteren. Wij willen dan ook de toezegging dat het college de raad tijdig en volledig op de hoogte van de voortgang van dit project.

Ook de realisatie van alternatieve energiebronnen wordt een uitdaging. Natuurlijk zijn wij een voorstander van zonneparken en windturbines in Zevenaar. Maar dan wel planologisch verantwoord met voldoende draagvlak en compensatie voor de omwonenden. Bijna niemand wil een windturbine in zijn achtertuin, dus zullen locaties zorgvuldig moeten worden afgewogen en geclusterd dienen te worden aan bijvoorbeeld bestaande snelwegen en industriegebieden. Daarbij moeten we uitgaan van eigen regie en niet de locatie afhankelijk laten zijn van initiatieven uit de markt.

De nieuwe omgevingswet biedt hiervoor zeker kansen. Ga met onze inwoners en bedrijven aan de slag om de daken in Zevenaar te voorzien van zonnepanelen en de meest geschikte locaties voor windturbines en zonneparken te bepalen.

Daar is de omgevingswet ook voor bedoeld: geef inwoners invloed op het ruimtelijk beleid in plaats van inspraak achteraf op reeds grotendeels vastgelegde plannen. Het is hierbij natuurlijk zaak inwoners en bedrijven hierbij tijdig te betrekken en te laten meedenken. Misschien een investering vooraf, maar wij als GroenLinks zijn er zeker van dat dit de ruimtelijke kwaliteit ten goede komt.

Tot slot nog even de 'kleine' zaken die op het programma staan en eigenlijk al te lang op zich laten wachten: onderwijshuisvesting, subsidiebeleid, gemeentelijk vastgoed, en verkopen op 7Poort om er maar een paar te noemen. De tijd van verschuilen achter herindeling en inwerken is voorbij. Het wordt tijd voor doorpakken en daadkracht. Waarbij ik ook de raad in de ogen kijk: concentreer je op hoofdlijnen en zaken die echt belangrijk zijn. We hebben het afgelopen jaar teveel energie gestopt in bijzaken en zaken voor de Bühne waarbij wij onze controlerende rol aardig hebben laten liggen. Dat kan beter en dat moet ook beter.